

MALDA ILGAŽA

DZĪVE – TIE IR CILVĒKI

Es atveru durvis ar uzrakstu “Dzīve”. Neklauvēju. Baidos, ja piekļauvēšu, neviens neatvērs, neaicinās ienākt. Atveru un speru pirmo soli pāri sliekšnim. Ātrāk vēlos būt šajā dzīves telpā. Ļaujtos pieskārienu lietum. Pieskārieni ir dažādi. Dzēlīgie ilgi sāp. Vieglos gandrīz nepamanu. Tos, kuru nav, gaidu. Gaidu, lai izjustu cilvēku būtību, jo katrs pieskāriens esot šīs būtības izteicējs.

Pieskaros pati. Ar pirkstu galiem, ar smaidu, ar klusu vārdu, ar nopūtu. Tā es tev izsaku savu būtību. Nezinu, vai sapratīs, vai pieņems. Varbūt atraidīs, juzdamies bagāti. Teiks, ka tādu nieku nevajag. Vai cilvēks vispār var būt nieks? Bez ievērtības atstāta lieta. Vai dzīvē vispār ir lietas? Manuprāt, ir tikai cilvēki, kuri šīs lietas rada, jo neprot dzīvot bez tām. Dzīve – tie ir cilvēki. Es, tu, mēs visi. Mēs veidojam veselumu, kas sākas aiz durvīm ar uzrakstu “Dzīve”.

AR KASTAŅA SVECI MATOS

Es noplūcu kastaņa ziedu sveci un iespraužu sev matos. Lai deg. Lai izgaismo manu ceļu. Kurp? Būs gaisma, būs labāk saskatāms, kurp. Uz mērķi? Bet mērķis mani vienmēr uzrunā stingrās noteiktības valodā. Es šobrīd nevēlos šo uzrunu. Vēlos būt brīva. Bez noteiktības. Vēlos būt kopā ar vēju un kastaņa sveci matos. “Tev tas nepiestāv,” saka kāda balss. Lai! Es nesadzirdu sacīto. “Tavi gadi.” – “Pie velna gadus,” es atraucu un noautās kurpes iesviežu pļavā, lai tālāk ietu basām kājām. Lai ar pēdām pieskartos zemei. Es satveru sauli un paceļu to izstieptās rokās. Lai satiekas ar kastaņa sveci manos matos. Es uzsmaidu visiem, kuri to alkst. Ir, kas manu dāsnumu nesaprot un saka: “Viņa laikam ir traka.” Eju šī trakuma apburta, neļaujot ieskanēties vārdiem “jo tik jauni un tik traki...” Kāpēc tikai jauni? Arī man taču var piederēt daļa no vēja zirgu brīvības, daļa no lakstīgalas treļļu romantikas. Noauju kājas un pa gaišu ceļu ar basām kājām eju sadoties rokās ar vasaru. “Palieciet sveiki!” es uzsaucu. Pasmaidu. Un esmu brīva. Par mērķi padomāšu rudenī

LIETUS

No lietus lāsēm veidoju sudraba krelles. Neizdodas. Mēģinu atkal un atkal. Spītīgi. Neatmaidīgi. Vai tā es mācos spītību? Varbūt tā uz brīdi vēlos kļūt bagāta? Varbūt. Varbūt tā ir tikai manu iedomu vīzija. Reālists pasmaidīs un teiks: “Muļķe. Tā tu nekad nekļūsi bagāta. Skaties, lāses iekrīt plaukstās un pārvēršas niecībā. Te nu ir tava izsapņotā sudraba bagātība.” Viņš pasmiesies un aizies. Lai smejas!

Pastiepu plaukstu un krāju lietus lāses, lai veidotu sudraba krellu virtenes. Vienu no tām es dāvināšu tev. Tu saki: “Nevajag...” Krelles sabirst rudenīgajā zālē. Nemēģinu tās uzlasīt. Nav vērts, jo tu manu bagātību nevēlies. No kā tu baidies? Samirkt lietū? Bet varbūt tu baidies no manis? Zini, es tomēr esmu mazliet spītīga. Man būs lietus lāšu sudraba krelles. Tās es tev rudenī sviedīšu logos, atgādinot par sevi.

ES PIELŪDZU

Man vairs nevajag pielūgsmei grezna altāra, nevajag pelēka laukakmeņa, nevajag svētīta krusta pieskāriena lūpām. Nevajag skaļu mierinājuma vārdu un aizstāvības sitienam sagatavotas dūres.

Nevajag. Es tagad pielūdzu un smeļu spēku nelielā gleznā, ko tu uzdāvināji man kādā vasaras vakarā, kad zeme slāpa pēc lietus, bet vējš pinās loga aizkaru krokās. “Paldies, māmiņ, ka palīdzēji, ka saprati, ka piedevi,” tu runāji daudz, bet es klausījos vārdos kā aizejošās vasaras vēja ērģeļu stabulēs un sildījos tavu acu skatienā. Tu varbūt nenojauti, bet šajā brīdī es sarunājos ar laimi. “Paliec un neaizej,” es lūdzu, zinādama, ka neaizies, jo man esi tu. Atcerējos, kā kādreiz teici, ka mācies nežēlību, lai izturētu. Tu baidījies atzīties man, ka to nevar iemācīties, bet izlikšanās ir tikai ātri izklīstošu miglas vālu vērti. Tu neprati izlikties. Tāpēc ieliki rokās šo mazo gleznu, ko es pielūdzu tagad. Tā es sargāju tevi. Ar savu mātes mīlestību.

UZDĀVINI MAN ĒRKŠĶUS

Rozes, kuras vakar atnesi, šodien ir novītušas. Tāpēc, lūdzu, nedāvini man rozes, kas ātri vīst, jo vīstošos ziedos nav atmiņu ilgstošā spēka.

Labāk uzdāvini ērkšķus. Lai varu aiziet pa tiem ar basām kājām un lepni paceltu galvu.

- Skatieties, kā viņa iet! Kā izliekas, ka nesāp, lai gan patiesībā cieš, - izbrīnā nosodīs garāmgājēji un veltīgi mēģinās saskatīt sāpju izteiksmi manā sejā. Tas nebūs nekad, jo nevēlos, lai manas sāpes vairotu citu savtīgo prieku, kas garšo pēc vērmelēm.

Labāk uzdāvini ērkšķus. Un neseko man, lai slepus raudzītos, ka izlasu tos no basajām pēdām. Vai nepietiek, ka tik bieži esi vairījies atklātības taisnīgo ceļu. Manas asaras tu neredzēsi. Tās nožūs pirms izraušu pēdējo dzeloni, kas beidzot būs tava patiesība.

Paldies, ka uzdāvināsi ērkšķus. No tiem es mācīšos izdzīvot starp savtību un meliem. No tiem es mācīšos neticot noticēt.

PIESKARIES MAN

Pieskaries man... Tikai pieskaries.

Es tev to nelūgšu. Es gaidīšu. Pieskaries ar tauriņa spārnu vieglumu. Ar ziedputekšņu smaržu uz bites spārniem. Ar savu trīsošo elpu.

Notici, - es protu glabāt vieglumu. Es nepieviļu, tici man.

Pieskaries man ar savu domu staru. Pa to es uzkāpšu debesīs. Nebaidies! Es sajūtīšu tavu vieglo pieskaršanos. Smagums man ir biedējošs.

Pieskaries! Es aizvēršu acis, kurās mīt pasaule, lai skatiens nenobiedē taureni. Pieskaries un pasargā mani no vientulības. Neatdod vējam ziedputekšņu smaržu. Vējš neprot saudzēt. Es baidos tā nežēlības, kas līdzinās trulam nazim, kas neprot griezt, bet tikai sāpināt.

Neslāpē savu domu staru. Man pietrūks gaismas un ceļa uz debesīm.

No kā tu baidies? No pieskaršanās, kas ir atbildība par taureni ar vieglajiem spārniem? No smaržas, kas reibina kā mīlestība?

Tu baidies no atbildības aiziet pa gaismas staru divatā.

ES DEJOJU PUTENĪ

Snieg, snieg, snieg... Es dejoju putenī ...Pārī ar vēja elpu un sniegpārslu virtenēm, ar pelēku debess malu un aizsniegošām cerībām...Vai dejošu ar tevi, tu vaicā. Tev? Tev es atvēlu pēdējo deju šai puteņa ballē. Netici? Vari neticēt! Bet es gaidīšu tevi paklanāmieš. Gaidīšu pastiepjām roku. Gaidīšu uzsmaidām... un aiztraukšos dejā. Nepamanīšu savas basās kājas, nejutīšu vēja elpu. Mani vadīs tavas rokas. Un divas pazīstamas zvaigznes, kurām būs tavš skatiens, ievīšies sniegpārslu virtenēs. Sekojot tām, es aizdejošu tālāk par pelēko debess malu, tālāk par aizsniegošām cerībām.

Mēs dejojām putenī... Ir tik labi tā, dejojot divatā. Par spīti gadiem un ļaužu skatieniem. Par spīti skaudībai un valodām. Tikai tad, kad mēs abi būsim izdejojuši cauri gadiem kā sniegpārslu virtenēm, aizdejojuši gar pelēko debess malu un aizsniegošām cerībām, mēs sapratīsim, ka mūsu abu valsis šajā ziemas sniegputeņa ballē nekad nebeigsies.

Snieg... Es dejoju sniegputenī... Tu vaicā - kāpēc pēdējā deja ir domāta tev? Lai tā mums abiem būtu mūžīga, es atbildu. Satveru ciešāk tavas rokas un dejoju pārī ar vēja elpu, sniegpārslu virtenēm, ar pelēko debess malu, cerībām un tevi.

UZZĪMĒ MAN MĪLESTĪBU

Lūdzu, uzzīmē man mīlestību!

Tik baltu kā pirmā sniegpārsla, tik vieglu kā pieneņpūka, tik trauslu kā kameņes spārns...

Ņem melno un pelēko krāsu. Izvēlies košās. Vēlos, lai cilvēki ieskatās, lai pamana tavu talantu.

Ņem koši sarkano. Un tu būsi uzvarētājs. Katra mīlestība sākas ar uzvaru pār otra cilvēka jūtām. Jūtu spēlē vienmēr viens ir uzvarētājs.

Iemet purpura jūrā pa zilam akcentam. Lai pierimst sarkanā vētra, lai nenoskalo kāpas, kur eju meklēt aizvēju. Man nevajag sildīties, man vajadzīgs aizvējš, jo tas ir rimts un mūžīgs kā zaļā dzīvības krāsa. Neaizmirsti par zaļo! Kas būs mūsu mīlestība, ja to nerakstīsim ar mūžības burtiem?

Notriep rokas ar balto. Soli man vieglas dienas, pilnas ar plašumu un brīvības gaisu, jo mīlestība ir jūtu brīvība. Tā ir kā kaija, kas lido tikai pār vienu jūru, uz vienu sauli, kā krastā izskalots dzintara grauds, kas atmirdz visā krāsu daudzveidībā.

Lūdzu, uzzīmē man mīlestību... Ja nevari izvēlēties krāsas, ņem paleti un pasvied augstu gaisā. Es stāvēšu krāsu lietū un sapratīšu. Esi mākslinieks.

SKRĒJOS AR SNIEGPUTENI

Es vakar skrējos ar sniegpuṭeni.

Es pazaudēju, jo nerasniedzu finišu. Paliku pusceļā. Sacensības ir beigušās, bet joprojām skrienu un meklēju finiša līniju, meklējot atbildi, kas liedz to saskatīt.

Kāpēc dzīvē ir tikai starta līnija, bet bieži vien pietrūkst finiša lentes?

Varbūt tā domāt liek mūsu cilvēcīgais nespēks. Mūsu ikdienas pagurums, kas līdzinās nospēlētai beisbola bumbai. Bet varbūt tas ir padošanās vājums, - lai jau tie citi. Mūsu – nespēju un nevaru, mūsu - negribu, kas satin nešķetināmā kamolā.

Es vakar skrējos ar sniegpuṭeni... Paliku pusceļā. Citi aizskrēja garām. "Pagaidiet!" es saucu.

Neviens nedzirdēja, bet varbūt negribēja dzirdēt?

Kas izvērtē, ko gribam, ko negribam dzirdēt ? Kas nosaka manu finiša taisni? Mans spēks vai vājums? Mana padošanās vai atteikšanās?

Es vakar skrējos ar sniegpuṭeni... Neuzvarēju. Tik maz pietrūka līdz mērķim. Pietrūka spēka. Tagad katru zienu es riekšavām grābju sniegpārslas un metu nopakaļ sniegpuṭenim, liekot noticēt sev, ka spēks mīt arī trauslajā.